

Nr 111.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen med förslag till förordning angående ändrad lydelse av 3 § 3 och 5 mom. förordningen den 3 maj 1929 (nr 62) om särskild skatt å bensin och motorsprit; given Stockholms slott den 24 februari 1939.

Kungl. Maj:t vill härmed, under återopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för denna dag, föreslå riksdagen att antaga härvid fogade förslag till förordning angående ändrad lydelse av 3 § 3 och 5 mom. förordningen den 3 maj 1929 (nr 62) om särskild skatt å bensin och motorsprit.

Under Hans Maj:ts
Min allernådigste Konungs och Herres frånvaro:

GUSTAF ADOLF.

Ernst Wigforss.

F ö r s l a g
till
förordning angående ändrad lydelse av 3 § 3 och 5 mom. förordningen den 3 maj 1929 (nr 62) om särskild skatt å bensin och motorsprit.

Härigenom förordnas, att 3 § 3 och 5 mom. förordningen den 3 maj 1929 om särskild skatt å bensin och motorsprit¹ skola erhålla ändrad lydelse på sätt nedan angives:

3 §.

3. Bensin, som — — — till kontrollstyrelsen.

Bensin, som av tillverkaren överförs till särskild lagerplats utanför tillverkningsstället för förvaring å av kontrollstyrelsen godkänd cistern, skall anses utlämnad från tillverkningsstället först då bensinen uttages från lagerplatsen.

För den — — — kontrollstyrelsens räkning.

Försummar tillverkare — — — äger föranstalta.

5. Tillverkare skall hålla sina handelsböcker med tillhörande verifikationer tillgängliga för kontrollstyrelsen eller av styrelsen utsedd kontrollant. Tillverkaren vare ock skyldig att lämna kontrollanten tillträde till lokal eller plats, där bensin tillverkas eller lagras, samt att på anmodan kostnadsfritt tillhandahålla kontrollstyrelsen prov å därstädes befintliga oljor.

Denna förordning träder i kraft den 1 juli 1939.

¹ Senaste lydelse av 3 § 3 mom. se SFS 1937:260 och av 3 § 5 mom. se SFS 1932:64.

Utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten i statsrådet å Stockholms slott den 24 februari 1939.

Närvarande:

Statsministern HANSSON, ministern för utrikes ärendena SANDLER, statsråden PEHRSSON-BRAMSTORP, WESTMAN, WIGFORSS, MÖLLER, ENGBERG, SKÖLD, QUENSEL, FORSLUND, ERIKSSON.

Efter gemensam beredning med chefen för handelsdepartementet anför chefen för finansdepartementet, statsrådet Wigforss:

Enligt 3 § förordningen den 3 maj 1929 (nr 62) om särskild skatt å bensen och motorsprit utövas kontrollen å beskattningen av inom riket tillverkad bensen av kontrollstyrelsen. Sådan bensen må icke utlämnas från tillverkningsstället annorledes än medelst fakturering, vid vilken skola användas särskilda av kontrollstyrelsen tillhandahållna blanketter. Kopior av samtliga under en månad utställda fakturor skola omedelbart efter månadens utgång insändas till kontrollstyrelsen. För den under ett kvartal utlämnade myckenheten bensen skall skatten av tillverkaren inbetalas till statsverket före utgången av månaden närmast därefter. Tillverkaren skall hålla sina handelsböcker med tillhörande verifikationer tillgängliga för kontrollstyrelsen eller av styrelsen utsedd kontrollant. Tillverkaren är vidare skyldig att lämna kontrollanten tillträde till tillverkningsplatsen och där befintliga lokaler samt att på anmodan kostnadsfritt tillhandahålla kontrollstyrelsen prov å oljor, som finnas å tillverkningsstället.

I en den 23 januari 1939 dagtecknad promemoria har *översten G. A. Nyqvist*, som inom handelsdepartementet är sakkunnig för frågor rörande lagring av flytande bränslen, hemställt om viss ändring i bestämmelserna om skattskyldighetens inträdande beträffande inom riket tillverkad bensen. I promemorian anföres i huvudsak följande:

Gällande bestämmelser nödgade inhemsk raffinadör att förlägga huvuddelen av bensinlagret till själva raffinaderiet, enär lagring av större kvantiteter å andra platser skulle medföra en väsentligt större kapitalinvestering i dessa lager än i lager å tillverkningsstället. Att det här rörde sig om förhållandevis mycket stora summor, framginge därav att den tillverkade bensen kunde anses normalt hava ett värde av 6—7 öre per liter, medan skatten uppginge till 12 öre per liter. Några egentliga olägenheter härav hade icke uppstått vid det enda nu befintliga raffinaderiet, enär dess tillverkning av bensen varit av så ringa storleksordning, att lagret kunnat koncentreras till tillverkningsstället. Väsentligen annorlunda komme förhållandena att ställa sig för det nya raffinaderi, som vore under anläggning. Då tillverkningen där beräknades uppgå till minst 130,000 kbm bensen per år, vore

det både ur kommersiell synpunkt och ur trygghetssynpunkt önskvärt att kunna fördela lagren till olika delar av landet. En sådan åtgärd torde emellertid icke komma till stånd med mindre än att raffinaderiet bereddades möjlighet anordna upplagring utan att behöva betala skatt, förrän bensinen uttoges ur sålunda uppförda större depåer för försäljning till avnämare (förbrukare eller återförsäljare). En ändring av förordningen om särskild skatt å bensin och motorsprit i syfte att möjliggöra en sådan anordning vore fördensfull önskvärd. Minimigränsen för en depås storlek syntes lämpligen böra sättas till 2,000 kbm.

Kontrollstyrelsen, som hörts över promemorian, har tillstyrkt den ifrågasatta författningsändringen. Styrelsen anför bland annat följande:

Såsom i promemorian erinras, innebära de i 3 § förordningen den 3 maj 1929 (nr 62) om särskild skatt å bensin och motorsprit meddelade bestämmelserna angående påföringen av skatt å bensin, som tillverkats inom riket, att skatten drabbar varan, så snart den lämnar tillverkningsstället. I den mån tillverkaren utför bensinen från tillverkningsstället för att förvara densamma i lager å annan plats, medför detta beskattningsförfarande, att han nödgas ligga ute med visst oförräntat kapital, motsvarande det bensinen påförda skattebeloppet, varjämte han tillskyndas en direkt förlust, vilken hänför sig till skatten å den bensin, som under lagringen går förlorad genom svinn. För bensinimportörerna ställa sig förhållandena i detta hänseende gynnsammare, i det att de äga möjlighet att verkställa lagringen av bensin å tullnederlag och därvid behöva erlægga bensinskatten allenast i den mån varan utlämnas från nederlaget.

Hittills har såsom jämväl i promemorian påvisats berörda förhållande i verkligheten icke åsamkat det företag, som ensamt här i landet för närvarande tillverkar bensin, nämligen firman A. Johnson & C:o med oljeraffinaderi i Nynäshamn, någon mera nämnvärd olägenhet, eftersom tillverkningen varit av relativt begränsad omfattning och den lagring av bensin utanför tillverkningsstället, som än så länge ifrågakommit, icke avsett större kvantiteter. Vad angår tillverkningen av inhemsk bensin vid nämnda oljeraffinaderi har densamma under senare år utgjort:

år 1933.....	14.5 milj. liter,
» 1934.....	16.3 » » ,
» 1935.....	13.2 » » ,
» 1936.....	15.6 » » ,
» 1937.....	17.4 » » ,
» 1938.....	20.3 » » .

I anledning av de åtgärder, som statsmakterna genom beslut av 1938 års riksdag vidtagit för säkerställande av en upplagring av tillräcklig storlek av flytande bränslen — jfr prop. nr 233 och skrivelse nr 348 —, har frågan om ovanberörda anordning beträffande påförande av skatt å inhemsk bensin numera kommit i ett sådant läge, att skäl enligt styrelsens mening tala för en ändring av skattebestämmelsen i fråga. Enligt förordningen den 10 juni 1938 (nr 367) angående handel med vissa mineraloljor åligger det, bland annat, tillverkare vid oljeraffinaderi, vilken bedriver försäljning av där raffinerad olja till förbrukare inom riket, att i den mån Kungl. Maj:t därom förordnar hålla ett konstant lager av sådan olja, motsvarande viss procent av den myckenhet, han under nästföregående kalenderår försålt till förbrukare. I de i anslutning till nämnda förordning i kungörelsen den 30 juni 1938 (nr 477) meddelade tillämpningsföreskrifterna har Kungl. Maj:t dels förordnat, att ovannämnda lagringsskyldighet skolat träda i tillämpning från och med den

1 januari 1939, dels bestämt lagringsprocenten till 10 för tiden till och med den 30 juni 1939 och till 20 för tiden efter sistnämnda dag. Erinras må, att enligt det i ovannämnda proposition framlagda förslaget avsikten synes vara, att i den mån erforderliga lagringsutrymmen hunne färdigställas, nå upp till en lagerhållning av 30 procent. I allt fall kommer tillverkarens lagerhållning att ökas och olägenheterna av skattebestämmelserna att bli mera kännbara. Dessa verkningar bli i än större grad framträdande genom det förhållandet, att tillverkningen av bensin vid oljeraffinaderiet i Ny-näshamn kommer att högst avsevärt stegras i jämförelse med nuvarande produktion. För närvarande är under uppförande en helt ny anläggning för bearbetning av råolja, vilken är avsedd att tagas i bruk under innevarande år, varigenom bensintillverkningen därstädes beräknas komma att uppgå till cirka 100 milj. liter årligen. På grund av den av statsmakterna påbjudna lagringen av mineraloljor kommer härigenom tillverkarens lagerhållning av bensin att avse betydligt större kvantiteter än för närvarande, i samband varmed ökat behov av lagring av bensin även utanför fabriksområdet givetvis kan väntas inträda.

Vad angår genomförandet av den ifrågasatta författningsändringen får kontrollstyrelsen förorda, att i 3 § 3 mom. bensinskatteförordningen införes ett nytt andra stycke av innehåll, att tillverkaren må, utan iakttagande av bestämmelserna i första stycket om utlämningen medelst fakturering, från tillverkningsstället utföra bensin för lagring å honom tillhörig, av kontrollstyrelsen godkänd förvaringscistern. Faktureringen av sådan bensin jämte därmed följande påföring av skatt avses i stället skola ske först då bensinen utlämnas från sådan förvaringscistern. Härigenom drabbas alltså dylik bensin av skatten först då lagringen av varan avslutats, och förhållandena bli därigenom för tillverkarens del mera likartade med vad som i detta hänseende gäller för bensinimportörerna. Vad angår beskattningskontrollen förutsättes denna böra anordnas på motsvarande sätt som gäller i fråga om utlämningen av bensin från tillverkningsstället, d. v. s. i huvudsak grundas på bokföringsgranskning. Sätillvida kommer kontrollen att medföra ökat arbete, som tillsyn måste utövas å flera platser än vad nu är fallet, då den i huvudsak behöver ske allenast vid själva tillverkningsstället. Enligt vad styrelsen inhämtat, skulle emellertid uppläggande av lager utanför tillverkningsstället allenast ifrågakomma å ett fåtal platser, förslagsvis tills vidare högst 4.

I promemorian har föreslagits, att en minimigräns av 2,000 kbm fastställs i fråga om storleken av de annorstädes än å tillverkningsstället befintliga förvaringscisternerna. Då det såsom av det ovanstående framgår, skulle ankomma på kontrollstyrelsen att godkänna förvaringscisternerna, torde det icke vara påkallat att i förordningen intaga bestämmelse om viss minimirymd å dessa, utan torde föreskrifter därom böra meddelas av styrelsen i samband med cisternernas godkännande för lagringsändamål.

Några särskilda åtgärder för beredande av ytterligare medel för hithörande kontrollkostnader synas åtminstone tills vidare icke erforderliga. Dessa kostnader böra såsom hittills bestridas av det under sjunde huvudtiteln uppförda förslagsanslaget till kontroll å tillverkningsavgifter (jfr k. prop. 249/1932 och k. brev till styrelsen den $13/5$ 1937). Då den kostnadsökning, som i detta sammanhang skulle uppstå, torde bli jämförelsevis ringa, påkallas icke någon höjning av detta anslag.

I anslutning till det anförda har kontrollstyrelsen upprättat förslag till ändrad lydelse av 3 § 3 och 5 mom. förordningen om särskild skatt å bensin och motorsprit.

Departements-
chefen.

Det i promemorian framförda förslaget avser att bereda möjlighet för bensintillverkare här i riket att utföra bensin från tillverkningsstället till lagerplats å annan ort utan att behöva erlägga skatt förrän bensinen uttages från lagerplatsen. En dylik förskjutning av skattskyldighetens inträdande synes mig väl motiverad, icke minst med hänsyn till den skyldighet att hålla lager, som med stöd av den vid 1938 års riksdag beslutade förordningen angående handel med vissa mineraloljor ålagts bland annat bensintillverkare. Såsom kontrollstyrelsen antytt skulle den föreslagna ändringen dessutom medföra större likställighet mellan tillverkare och importörer i fråga om möjligheten att lagra bensin utan skyldighet att betala skatt förrän vid utlämningen från lagercistern. Jag finner mig fördenskull böra tillstyrka den föreslagna författningsändringen.

Det av kontrollstyrelsen utarbetade författningsförslaget har underkastats vissa jämkningar av formell art. På sätt kontrollstyrelsen anfört torde det böra ankomma å styrelsen att godkänna cistern, till vilken bensin överföres för lagring; i promemorian ifrågasatt föreskrift om minimistorlek för förvaringsrum skulle i så fall bliva onödig. I övrigt må erinras om att kontrollstyrelsen enligt 2 § kungörelsen den 6 juni 1929 (nr 122) med vissa bestämmelser om särskild skatt å bensin äger utfärda närmare föreskrifter angående kontrollen å beskattningen av inom riket tillverkad bensin.

Föredragande departementschefen hemställer härefter, att upprättat förslag till *förordning angående ändrad lydelse av 3 § 3 och 5 mom. förordningen den 3 maj 1929 (nr 62) om särskild skatt å bensin och motorsprit* måtte genom proposition föreläggas riksdagen till antagande.

Med bifall till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdade hemställan förordnar Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten, att proposition av den lydelse, bilaga vid detta protokoll utvisar, skall avlätas till riksdagen.

Ur protokollet:

Fritz af Petersens.